

Nieuwsbrief Levenstestament & Testament

Praktisch regelen, zorgvuldig delen — editie september 2026

Een levenstestament en een testament regelen twee verschillende momenten. Het levenstestament werkt tijdens uw leven, wanneer u zelf tijdelijk of blijvend geen beslissingen meer kunt nemen. Het testament regelt wat er na uw overlijden met uw nalatenschap gebeurt. Juist omdat een gevolmachtigde in de ene akte en een executeur in de andere akte soms dezelfde persoon zijn, is het verstandig beide documenten in samenhang te bekijken.

Deze nieuwsbrief geeft algemene informatie en is geen individueel notarieel, juridisch of fiscaal advies.

1. Levenstestament en testament: twee momenten

In een **levenstestament** legt u vast wie namens u mag handelen wanneer u dat zelf niet meer kunt. Dat kan gaan om bankzaken, uw onderneming, de verkoop van een woning, zorgcontacten of medische wensen. U bepaalt zelf welke bevoegdheden de gevolmachtigde krijgt, vanaf wanneer die gelden en of er toezicht is.

In een **testament** bepaalt u onder meer wie uw erfgenamen zijn, wie de nalatenschap afwikkelt en of er legaten, een uitsluitingsclausule of andere regelingen gelden. Een executeur ontleent zijn bevoegdheden aan het testament; de precieze taken hangen af van wat daarin is opgenomen.

Bij overlijden eindigt de volmacht uit het levenstestament. Daarna is het testament leidend voor de afwikkeling van de nalatenschap. Daarom is het verstandig vooraf helder te hebben:

- Wie tijdens het leven praktische en financiële beslissingen mag nemen.
- Wie na overlijden de nalatenschap beheert en afwikkelt.
- Of dat bewust dezelfde persoon is, of juist niet.
- Welke waarborgen gelden voor andere betrokkenen, zoals een partner, kinderen of mede-erfgenamen.

2. Actueel: gerichter delen met bank- en medisch uittreksel

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft in juli 2026 modellen beschikbaar gesteld voor een bankuittreksel en een medisch uittreksel van het levenstestament. Het uitgangspunt is praktisch én privacyvriendelijk: niet altijd hoeft de volledige akte aan een bank, arts of zorginstelling te worden getoond.

Een notaris beoordeelt bij de afgifte van een uittreksel welke passages voor het concrete doel nodig zijn. De volmachtgever ontvangt het uittreksel en bepaalt vervolgens zelf of en met wie dit wordt gedeeld. Dit beperkt de verspreiding van niet-relevante persoonlijke gegevens.

Waarom is dit relevant?

Een volledig levenstestament kan bepalingen bevatten die voor een bank helemaal niet van belang zijn, zoals medische wensen of familie bepalingen. Andersom heeft een zorgverlener niet per se inzage nodig in financiële afspraken. Door gericht te delen, wordt duidelijker welke bevoegdheid aan de orde is en wordt onnodige inzage beperkt.

Praktisch verdient het aanbeveling om na te gaan:

- Weet de gevolmachtigde waar het originele levenstestament en eventuele uittreksels worden bewaard?
- Is duidelijk welke bank- of medische bevoegdheden de gevolmachtigde precies heeft?
- Is er een recente contactlijst met bank, accountant, huisarts, notaris en eventuele zorginstellingen?
- Is een toezichthouder of tweede gevolmachtigde wenselijk?

3. Medische wensen: apart en concreet vastleggen

De KNB heeft de modelakte levenstestament in mei 2026 aangepast. Een standaardtekst voor een euthanasieverzoek is niet langer in die modelakte opgenomen. Dat betekent niet dat medische wensen niet kunnen worden vastgelegd, maar wel dat zorgvuldige, afzonderlijke vastlegging en bespreking extra belangrijk zijn.

Medische wensen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op vertegenwoordiging bij medische beslissingen, behandeling, reanimatie, palliatieve zorg en de wijze waarop naasten en artsen worden geïnformeerd. Voor een verzoek rond euthanasie gelden eigen medische en wettelijke zorgvuldigheidseisen. Een schriftelijke wens is daarom geen automatische garantie dat euthanasie zal worden uitgevoerd.

Het verdient aanbeveling om medische wensen:

- In begrijpelijke, persoonlijke bewoordingen te formuleren.
- Periodiek te bespreken met de huisarts en naasten.
- Waar nodig afzonderlijk te laten vastleggen of actualiseren.
- Te laten aansluiten op de aanwijzing van een medische gevolmachtigde.

4. Praktijkvoorbeeld: van bankzaken naar nalatenschap

Mevrouw Jansen heeft haar dochter Eva in haar levenstestament aangewezen voor financiële zaken en medische vertegenwoordiging. In haar testament heeft zij Eva benoemd tot executeur. Haar twee kinderen, Eva en Mark, zijn ieder voor de helft erfgenaam.

Tijdens leven

Na een ernstige beroerte kan mevrouw Jansen haar zaken niet meer zelf regelen. Eva gebruikt het levenstestament om noodzakelijke betalingen te doen, contact met de bank te onderhouden en afspraken met zorgverleners te regelen. Een passend uittreksel kan daarbij helpen om alleen de relevante bevoegdheden te tonen.

Na overlijden

Bij het overlijden van mevrouw Jansen eindigt Eva's volmacht uit het levenstestament. Vervolgens beoordeelt Eva in haar rol als executeur welke taken het testament haar geeft. Zij kan, voor zover het testament daarin voorziet, bijvoorbeeld de uitvaart en de afwikkeling van de nalatenschap verzorgen. De verdeling van de bezittingen blijft in beginsel een aangelegenheid van de erfgenamen, tenzij het testament aanvullende bevoegdheden geeft.

Het aandachtspunt

De combinatie van rollen kan efficiënt zijn, maar vraagt ook om transparantie. Mark moet kunnen begrijpen welke handelingen Eva vóór overlijden als gevolmachtigde verrichtte en welke handelingen zij ná overlijden als executeur verricht. Heldere administratie, rekening en verantwoording waar passend, en vooraf besproken verwachtingen kunnen familieconflicten helpen voorkomen.

5. Checklist voor september

Gebruik onderstaande punten als aanleiding om bestaande akten te controleren:

- **Actualiteit:** sluiten testament en levenstestament nog aan bij uw huidige gezinssituatie, vermogen, onderneming en wensen?
- **Personen:** zijn gevolmachtigde, reserve-gevolmachtigde, toezichthouder en executeur nog de juiste personen én bereid om die rol te vervullen?
- **Bevoegdheden:** zijn bevoegdheden voor bankzaken, woning, onderneming, schenkingen en medische beslissingen concreet genoeg geformuleerd?
- **Toezicht:** is een tweede handtekening, periodieke verantwoording of toezicht wenselijk, vooral bij meerdere kinderen of samengestelde gezinnen?
- **Praktische vindbaarheid:** weten de juiste personen welke notaris betrokken is en waar belangrijke documenten, inloggegevens en contactgegevens veilig zijn vastgelegd?
- **Medische wensen:** zijn die recent besproken met huisarts en naasten, en passen ze bij uw huidige opvattingen?
- **Levensgebeurtenissen:** is er sinds het opstellen sprake van huwelijk, scheiding, overlijden van een partner, geboorte, verhuizing, verkoop van een onderneming of een veranderde gezondheidssituatie?

Een periodieke controle — en in ieder geval na een belangrijke levensgebeurtenis — voorkomt dat documenten die ooit goed pasten, later onbedoeld knellen.

Bronnen

- Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), “Nieuw: uittreksels bank en medisch levenstestament”, 8 juli 2026.
- KNB, “Aanpassingen medische wilsverklaringen levenstestament”, 28 mei 2026.
- [Notaris.nl](https://www.notaris.nl), “Vraag van de Week: executeur”, 19 juni 2026.

Deze nieuwsbrief is opgesteld voor algemene voorlichting. Voor de beoordeling van uw eigen situatie, bestaande akten en fiscale of erfrechtelijke gevolgen is individueel advies nodig.